

Palosuojelurahasto

Sisäministeriön tilinpäätöskannanotto Palosuojelurahaston vuoden 2022 tilinpäätöksestä

Sisäministeriö antaa valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 66 i §:n edellyttämän kannanottonsa *Palosuojelurahaston* vuoden 2022 tilinpäätöksestä.

Kannanotto perustuu Palosuojelurahaston vuoden 2022 tilinpäätösasiakirjaan, sisäasiainhallinnon tulosohjausmallin (STOM) tulosohjausasiakirjoihin, Valtiontalouden tarkastusviraston laatimaan tilintarkastuskertomukseen vuodelta 2022 sekä viraston toiminnasta saatuun muuhun informaatioon.

Ministeriön yleisarvio Palosuojelurahaston tuloksellisuudesta ja tavoitteiden toteutumisesta on **hyvä** (asteikko: erinomainen = tavoitteet on ylitetty, hyvä = tavoitteet on saavutettu, tyydyttävä = tavoitteet ovat toteutuneet osittain, välttävä = tavoitteet eivät toteutuneet, heikko = ei aloitettu tai tavoitteista luovuttu).

Valtiontalouden tarkastusviraston tilintarkastuskertomuksessa ei ollut virastolle huomautuksia.

1. Arvio tuloksellisuudesta ja sen kehityksestä sekä asetettujen tulostavoitteiden toteutumisesta

Palosuojelurahaston tuloksellisuus ja sen kehitys on ollut hyvää. Rahaston avustuksilla ja toimin on voitu vaikuttaa myönteisesti pelastustoimen palveluiden tasapuoliseen turvaamiseen kaikkialla Suomessa.

Palosuojelurahasto on vuosina 2010-2022 merkittäväällä tavalla edesauttanut kansallisen paloasemaverkoston syntymistä. Kohdentamalla rahaston avustuksia eri kohderyhmille suunnattuihin, tulipaloja ennaltaehkäiseviin toimiin on voitu vaikuttaa myös palokuolemien määrään.

Palosuojelurahasto myönsi avustuksia yhteensä 12,2 milj. eurolla pelastusalan järjestöille (5,2 milj. euroa), kunnille (4,5 milj. euroa) ja sopimuspalokunnille 1,1 milj. euroa). Muille toimijoille, kuten korkeakouluille, pelastusopistolle sekä muille virastoille ja järjestöille myönnettiin avustusta ja henkilökohtaisia apurahoja yhteensä 1,5 milj. euroa.

Hankkeet jakaantuivat myönnettyjen avustustyyppien mukaan seuraavasti: Yleisavustukset pelastusalan järjestöille (32 %), tutkimus- ja kehittämishankkeet (29 %), kalustohankkeet (18 %), rakennushankkeet (17 %), pienavustukset (4 %).

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@gov.fi
www.intermin.fi

1.1 Toiminnallinen tuloksellisuus

Palosuojelurahasto saavutti kertomusvuonna sille asetetut tulostavoitteet.

Palosuojelurahasto tarkisti ja päivitti avustustoiminnan strategiset linjaukset vuodenvaihteessa 2022-2023 huomioiden myös valtioneuvoston vahvistamat valtakunnalliset tavoitteet pelastustoimen järjestämiselle vuosille 2023-2026.

Tutkimus- ja kehittämistoimintaan myönsi rahasto avustuksia n. 3,5 milj. euroa, josta painotettuun hakuun yhteensä n. 2,7 milj. euroa (78 %). Painotettu haku tuki rahaston strategisten tavoitteiden toteutumista sekä tietojohdantamista pelastustoimessa. Se kohdistui pelastustoimen suorituskykyyn ja vaikuttavuuteen asumisen ja rakentamisen paloturvallisuudessa.

Rakennushankeavustusten kautta on rahaston avustuksin voitu turvata terveellisten, turvallisten ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaisten toimitilojen kehittyminen. Rakennushankeavustuksia myönnettiin n. 2,0 milj. eurolla 13 hankkeeseen eri puolille Suomea. Rahaston hallitus päätti nostaa vuodelle 2023 rakennushankkeille myönnettävää enimmäisavustusta 350 000 euroon (aiemmin 220 000 e). Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi painottaa rahasto jatkossa rakennushankkeiden avustuspäätöksissään työturvallisuuden ohella myös tasa-arvoon vaikuttavien puutteiden poistamista.

Sopimuspalokuntatoiminnan jatkuvuutta ja toimintaedellytyksiä tuettiin myöntämällä pienavustuksia (n. 528 000 e), kalustoavustuksia (385 000 e) ja rakennusavustuksia (155 000 e). Sopimuspalokunnille myönnettävien avustusten enimmäismäärää nostettiin palosuojelurahaston hallituksen päätöksen mukaisesti kaikissa investointiavustuksissa. Lisäksi nuoriso-osaston hankintojen osalta pienavustusten tukiprosenttia nostettiin 40 %:sta 75%:iin.

Palosuojelurahasto noudatti toiminnassaan hyvää hallintotapaa ja riskienhallintaa sekä kehitti hankehallintoaan. Rahasto osallistui aktiivisesti valtiovarainministeriön asettamaan valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihankkeeseen pilottiorganisaationa ja toteutti yleisavustusten hakuprosessin uudessa järjestelmässä ensimmäisenä valtionavustuksia myöntävänä tahona. Hankkeessa kehitetään tietojärjestelmiä, valtionavustusten suuntaamista, hakemista, myöntämistä, seuranta ja arviointia luomalla yhtenäinen digitalisoitu valtionavustusprosessi. Rahasto toteutti vuodenvaihteessa 2021-2022 riskienhallintakyselyn. Tulokset olivat parantuneet edellisestä kyselyyn nähden. Rahaston oikaisuvaatimusten määrä on pysynyt hyvin matalana.

1.2.1 Toiminnallinen tehokkuus

Palosuojelurahasto toimi kertomusvuonna taloudellisesti ja tuloksellisesti. Hallintomenojen osuus palosuojelumaksukertymästä (n. 12,4 milj. e) laski edellisestä vuodesta ja oli n. 3,4 % (n. 424 000 e). Toiminnan kulut päätöstä kohden sekä käsiteltävää asiaa kohden nousivat johtuen siitä, että avustuksia saapui rahastoon päätettäväksi edellisvuotta vähemmän. Tuottavuusluvut päätöstä ja käsiteltävää asiaa kohden pysyivät lähestulkoon ennallaan.

Sihteeristön työaikaa on sitonut osallistuminen valtionavustusten kehittämis- ja digitalisointihankkeen valmistelutyöhön, mikä ei ilmene tehokkuus- ja taloudellisuusluvuissa, kuten ei myöskään innovaatiopalkintokilpailun valmisteluun ja päätöksäsitteilyyn kuluva työaika.

1.2.2 Tuotokset ja laadunhallinta

Palosuojelurahaston hallitus on vuodesta 2016 alkaen arvioinut rahaston toiminnan riskejä ja riskitasoissa tapahtuneita muutoksia.

Rahasto on viime vuosina panostanut avustustoiminnan ja sisäisten prosessien laadukkuuteen. Palosuojelurahasto saavutti vuonna 2022 hakemusten käsittelylle asetetun neljän kuukauden tavoiteajan 95 %:ssa hakemuksista. Toteutuminen oli parempaa kuin vuonna 2021 (91 % hakemuksista). Maksatushakemuksista 92 % käsiteltiin aiempien vuosien tapaan tavoiteajassa.

Rahasto on myös panostanut avustushauista tiedottamiseen, viestinnän kehittämiseen ja avustustoimintojen tunnettavuuden lisäämiseen. Rahastolla on omat internetsivut, ja käytössä yleiset avustuksenhakuohjeet.

Hakemusten laadukkuutta varmistetaan mm. määrämuotoisin lausunntoimittelyin. Aluehallintovirastot, pelastuslaitokset ja jatkossa hyvinvointialueet antavat kalusto- ja rakennushankkeisiin omat arviointinsa ja priorisointiesityksensä. Tutkimus- ja kehittämishankkeiden laadukkuutta arvioi pelastusalan asiantuntijoista koostuva asiantuntijaraati.

Palosuojelurahasto toteuttaa myös systemaattisia tarkastuskäyntejä avustuskohteisiin.

1.3 Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen

Palosuojelurahasto saavutti kertomusvuonna tavoitteensa.

Palosuojelurahaston hallinnosta sekä talouden ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä vastaa sisäministeriön nimeämä hallitus. Hallitus pitää kokouksensa lisäksi vuosittain kehittämisspäivän.

Rahasto noudattaa henkisten voimavarojen hallinnassa ja kehittämisessä sisäministeriön suunnitelmia ja ohjelmia. Rahaston työntekijät ovat sisäministeriön palveluksessa. Päätoimisia työntekijöitä on neljä ja määräaikaisia yksi. Sihteeristö osallistuu vuosittain koulutuksiin henkilöstön ja rahaston erityistarpeiden pohjalta.

2. Käytettyjen tuloksellisuuden raportoinnin perusteiden asianmukaisuus ohjauksen ja tulosvastuun kannalta sekä ministeriön kanta kehittämistarpeista

Palosuojelurahaston tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan rahaston toiminnasta ja sen tuloksellisuudesta. Rahaston toimintakertomus kuvaa laajasti myönnettyjen avustusten käyttöä ja toimii näin myös vuosikertomuksena. Ministeriön näkemyksen mukaan tuloksellisuuden raportoinnissa ei ole erityistä kehitettävää.

3. Toimenpiteet, joihin viraston on tarpeen ryhtyä tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Palosuojelurahaston tulee jatkaa hyvää yhteistyötä sisäministeriön pelastusosaston kanssa seurattessaan hyvinvointialueiden muodostumisen, pelastustoimen uudistuksen ja lainsäädäntömuutosten vaikutuksia rahaston avustuskäytäntöihin ja valmistautuessaan niihin.

Palosuojelurahaston avustamaa tutkimus- ja kehittämistoimintaa kohdennetaan painotetun haun avulla Palosuojelurahaston strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi. Pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoimintaa on tarpeellista vahvistaa rahaston toimin. Samalla tuetaan tietojohtamisen edellytyksiä hyvinvointialueilla ja pelastustoimessa. Rahaston tulee vastaisuudessaakin aktiivisella viestinnällä ja avustuskäytäntöjä kehittämällä lisätä avustustoiminnan tunnettavuutta. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon huomioon ottamista avustusprosesseissa tulee edistää. Rahoituspäätöksissä pyydetään mahdollisuuksien mukaan huomioimaan myös hiilijalanjäljen pienentämisen edistäminen.

Palosuojelurahaston avustustoiminnalla tulee vaikuttaa pelastustoimen palveluiden turvaamiseen tasapuolisesti kaikkialla Suomessa. Rahaston tulee tukea sopimuspalokuntatoiminnan jatkuvuutta ja toimintaedellytyksiä valtakunnallisesti.

Rahaston avustuksilla tulee parantaa eri väestöryhmien turvallisuusosaamista viestinnällisin ja koulutustoimin. Sopimuspalokuntatoiminnan toimintaedellytysten vahvistamiseksi tarvitaan jatkossakin monipuolisia toimenpiteitä.

Rahaston tulee jatkaa toiminnassaan hyvän hallintotavan noudattamista ja riskienhallintaa ja jakaa palosuojelumaksukertymän mahdollisimman täysimääräisesti avustuksina eteenpäin. Avustetun toiminnan vaikuttavuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

4. Ministeriön toimenpiteet tilinpäätöksen johdosta ja tuloksellisuuden parantamiseksi

Sisäministeriö toimii tiiviissä ja hyvässä yhteistyössä Palosuojelurahaston kanssa sekä seuraa pelastustoimen kehittämisen ja lainsäädännön vaikutuksia rahaston avustuskäytäntöihin.

Sisäministeriö seuraa Palosuojelurahaston hankehallinnon kehittämistä ja digitalisointia sekä tätä kautta avustushallinnon keventymistä ja yksinkertaistumista.

Sisäministeri

Krista Mikkonen

Kansliapäällikkö

Kirsi Pimiä

Liitteet

-

Jakelu

Palosuojelurahasto

Tiedoksi

Valtiovarainministeriö
Valtiontalouden tarkastusvirasto
Valtiokonttori
Sisäministerin erityisavustajat
Sisäministeriön pelastusosasto

VN/10513/2023-SM-10

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: